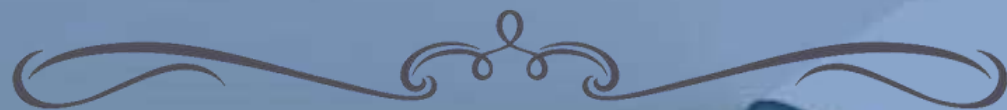

ОЛЕКСАНДР
АНАТОЛІЙОВИЧ
ОТЕЛІН

(ДО 120-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Народився Олександр Анатолійович Отелін
31 грудня 1904 р. в м. Тульчин в родині
службовця. Навчався у двокласному
міністерському народному училищі. Підлітком
добровільно вступив до Червоної армії, служив
політруком Козацької сотні 1-ої Запорізької
Червоної козацької дивізії.

м. Тульчин (початок ХХ ст.)
Фото з сайту: <http://surl.li/odgpdI>

Харківський медичний інститут у довоєнний період.
Фото з сайту: <http://surl.li/seowda>

У 1923 р. юнак був направлений на робітничий факультет до Харкова. У 1925 році він вступив до 1-го Харківського медичного інституту. З 1 курсу працював препаратором-інструктором кафедри анатомії, якою керував професор В. П. Воробйов, і саме тоді зрозумів, що анатомія – його покликання.

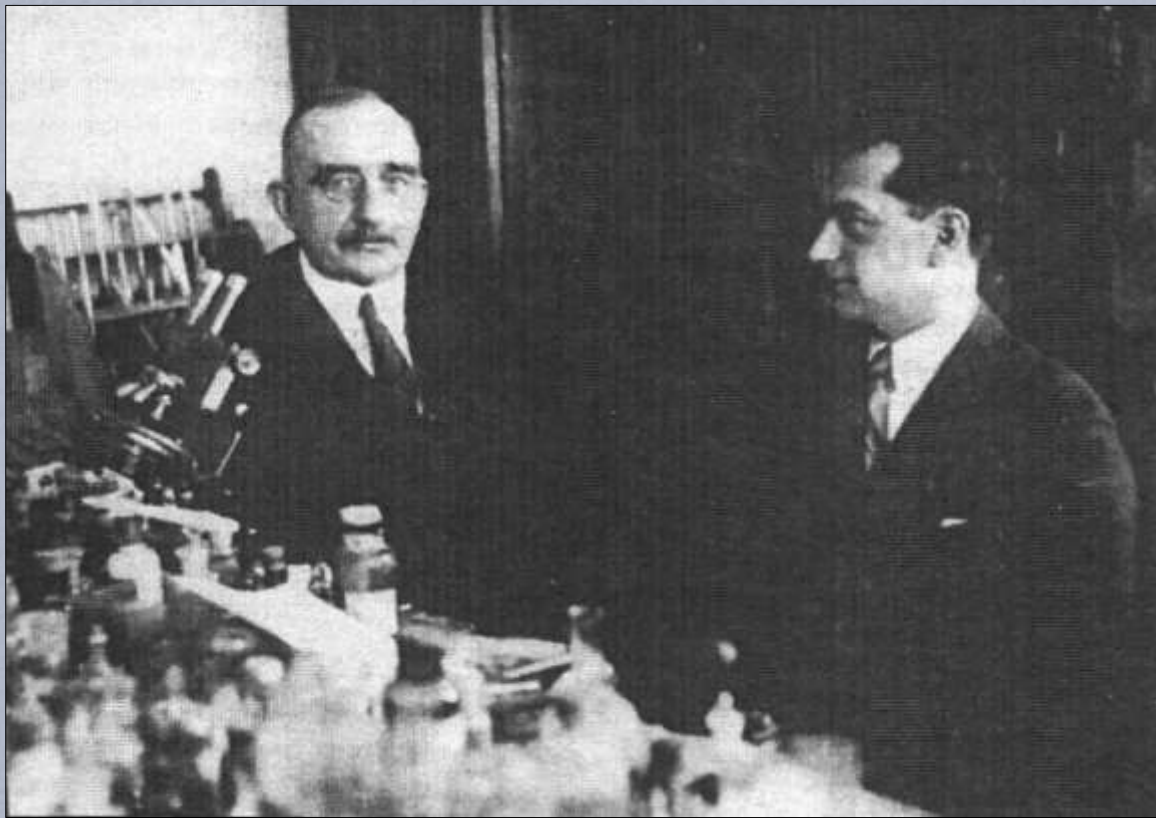
О. А. Отелін.

Фото з «Енциклопедії Сучасної України». – Київ, 2022. – Т. 24. – С. 856.

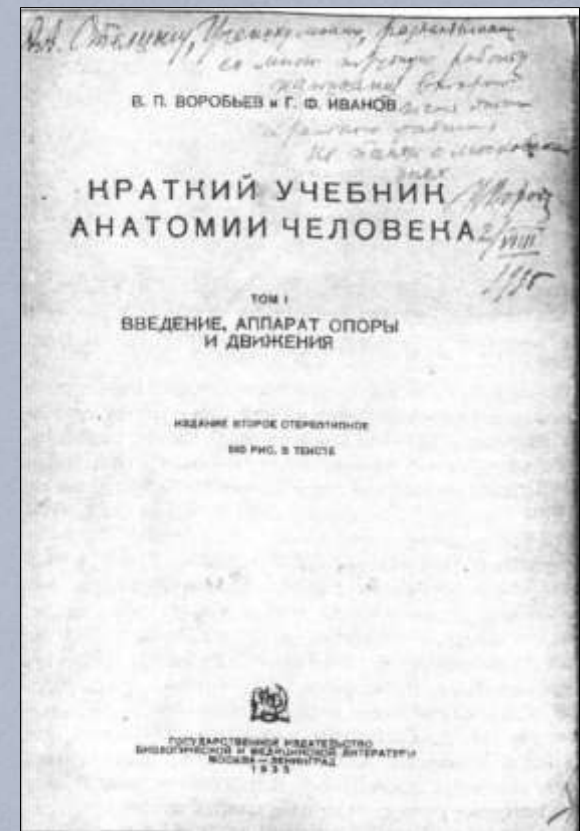
Оголошення в газеті «Ленінським шляхом» від 22 серпня 1931 р.

Після успішного закінчення медичного інституту в 1930 р. О. А. Отелін приїхав за розподілом до м. Вінниці на посаду директора Вінницького фармацевтичного інституту. Одночасно працював асистентом кафедри анатомії цього навчального закладу. З ініціативи О. А. Отеліна студенти фармацевтичного інституту брали участь у ліквідації неписьменності населення, в культурному шефстві над колгоспами. У Вінниці Олександр Анатолійович користувався авторитетом серед викладачів фармацевтичного інституту, студентства, мешканців міста, обирався депутатом до Вінницької міської ради.

*Академік В. П. Воробйов і аспірант О. А. Отелін
(Харків, поч. 1930-х рр.). Фото з журналу «Морфологія».
– 2004. – № 6. – С. 82.*

У 1932 р. О. А. Отелін звільнився з посади директора Вінницького фармацевтичного інституту і вступив до аспірантури кафедри нормальної анатомії Харківського медичного інституту, де навчався до 1933 р. – у морфологічному відділенні новоствореного Всеукраїнського інституту експериментальної медицини

Дарчий напис В. П. Воробйова на титулі підручника анатомії. Фото з журналу «Морфологія». – 2004. – № 6. – С. 82

Під керівництвом свого учителя В. П. Воробйова успішно оволодів методами мікро- і макроскопії. Робота в дружньому колективі під керівництвом видатного анатома була для О. А. Отеліна плідною та корисною: інтенсивна педагогічна робота, участь у створенні перших радянських підручників з анатомії та першого 5-ти томного вітчизняного анатомічного атласу.

*О. А. Отелін (1940-і роки).
Фото з сайту «Память народа»*

*Диплом доктора медичних наук.
Архів ВНМУ ім. М. І. Пирогова*

*Львівський державний медичний інститут.
Фото з сайту: <http://surl.li/ggixgm>*

Упродовж 1938–1941 рр. О. А. Отелін працював доцентом 1-го Харківського медичного інституту. Під час Другої світової війни у 1941 р. разом з інститутом евакуювався до м. Чкалова (нині Оренбург, РФ), де працював на посаді професора та виконував обов'язки завідувача кафедри нормальної анатомії 1-го Харківського медичного інституту (1941–1945). Тут О. А. Отелін фактично заново створив кафедру з анатомічним музеєм, на матеріалах якої навчалися кілька поколінь майбутніх лікарів. У 1943 р. О. А. Отелін захистив докторську дисертацію «Железы кожи человека», в якій систематизував великий обсяг матеріалів, отриманих в результаті мікро- і макроскопічних досліджень.

У 1945 р. О. А. Отелін за направленням поїхав на роботу до м. Львів, де працював завідувачем (1945–1946), професором (1946–1948) кафедри нормальної анатомії Львівського медичного інституту, за сумісництвом – професором кафедри анатомії Львівського університету (1946–1949) та з вересня 1948 р. тимчасово виконував обов'язки завідувача кафедри анатомії Львівського державного інституту фізичної культури.

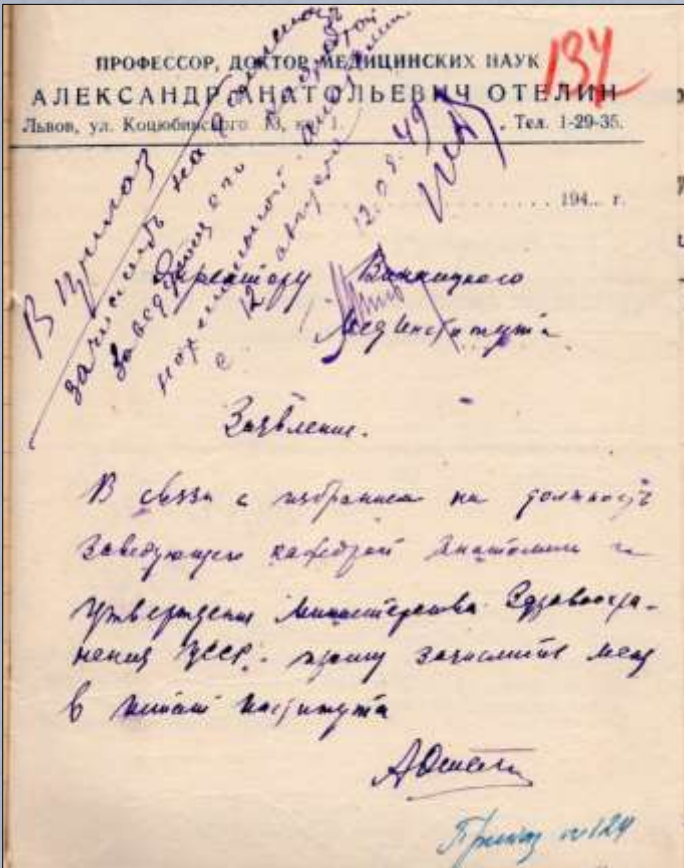

Вінницький медичний інститут у повоєнні роки. Фото з сайту: <http://surl.li/uqyvvg>

У 1949 р. Олександр Анатолійович повернувся до Вінниці й був затверджений на посаді завідувача кафедри нормальної анатомії медичного інституту.

За короткий час зумів належним чином організувати навчальний процес і науково-дослідну роботу. В характеристиці О. А. Отеліна директор інституту професор І. Я. Дейнека писав: «Професор Отелін за короткий час проявив себе як кваліфікований науковий робітник, на високому рівні організував навчальний процес на кафедрі».

Під його керівництвом на кафедрі розроблялась актуальна проблема «Морфологія рецепторів». Всі співробітники кафедри були залучені до плану наукової роботи.

Заява О. А. Отеліна про зарахування його в штат Вінницького медичного інституту. 1949 р.

Архів ВНМУ ім. М. І. Пирогова

Виписка з Наказу про призначення О. А. Отеліна на посаду завідувача кафедри нормальної анатомії ВДМІ. Архів ВНМУ ім. М. І. Пирогова

У 1951 р. згідно наказу Міністерства охорони здоров'я СРСР О. Отелін був переведений на посаду завідувача кафедри нормальної анатомії Кишинівського медичного інституту.

Витяг із наказу про призначення О. А. Отеліна на посаду завідувача кафедри анатомії Кишинівського медичного інституту. Архів ВНМУ ім. М. І. Пирогова

Кишинівський державний медичний інститут. Фото з сайту: <http://surl.li/bhtwuiq>

*О. А. Отелін під час роботи у Курському медичному інституті
Фото з сайту: <http://surl.li/ikdody>*

Курський державний медичний інститут. Фото з сайту: <http://surl.li/hgmyes>

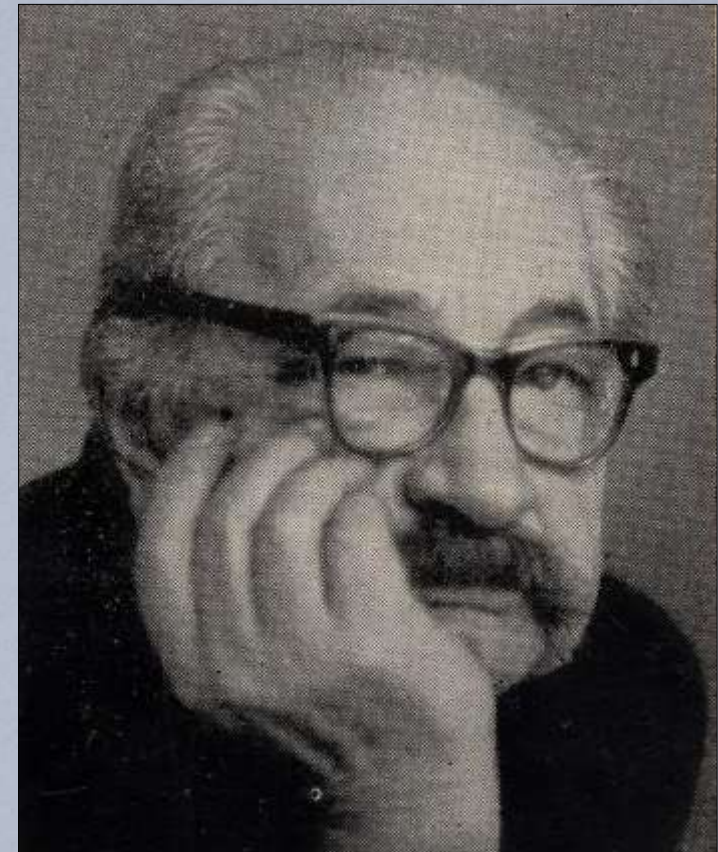
З 1954 р. до 1966 р. О. А. Отелін працював завідувачем кафедри анатомії Курського державного медичного інституту (нині університет). Впродовж 1954–1964 рр. на кафедрі під його керівництвом було виконано 4 кандидатські дисертації, опубліковано понад 40 наукових праць. Під час роботи у Курську Олександр Анатолійович опублікував монографію «Иннервация скелета человека» (1965).

У 1966 р. О. А. Отелін прибув до м. Кемерово на запрошення ректора медичного інституту. Впродовж 1966–1969 рр. очолював нейрогістологічну міжкафедральну лабораторію Кемеровського медичного інституту. Завдяки професору О. А. Отеліну на кафедрі активізувалась наукова робота.

*Інститут фізіології ім. І. П. Павлова (1970-ті рр.).
Фото з сайту: <http://surl.li/gogzdn>*

Після виходу на пенсію Олександр Анатолійович не припиняв займатися науковою діяльністю. Працював консультантом в одній із лабораторій Інституту фізіології ім. І. П. Павлова Академії Наук СРСР у м. Ленінград (нині м. Санкт-Петербург). Брав активну участь у з'їздах, конференціях і симпозиумах. В цей період займався науковими дослідженнями в галузі рецептології. Разом з колегами мікроскопістами та біофізиками проводив комплексні роботи з вивчення механорецепторів – тілець Фатер-Пачіні.

*О. А. Отелін в останні роки життя.
Фото з журналу «Архив анатомии,
гистологии и эмбриологии». – 1981 –
№ 9. – С. 123–126*

Олександр Анатолійович Отелін пішов із життя 20 лютого 1981 р. після важкої й тривалої хвороби у м. Ленінград (нині м. Санкт-Петербург, РФ).

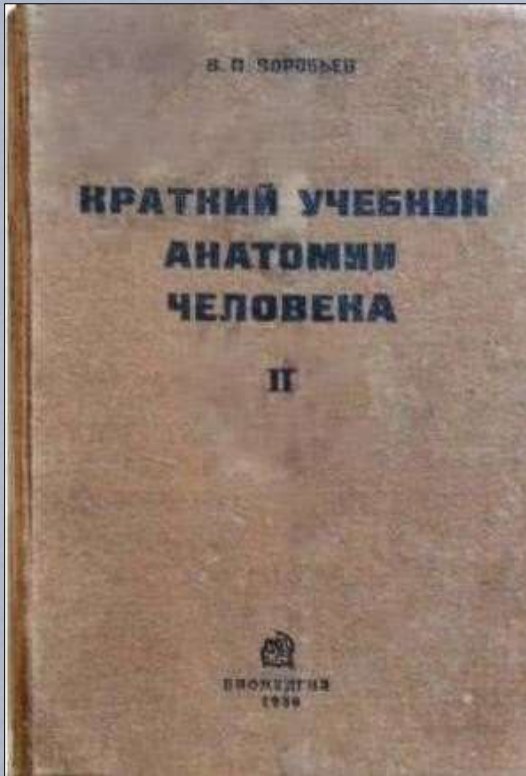

*Син О. А. Отеліна – Володимир Олександрович.
Фото з сайту: <http://surl.li/ddbnkx>*

Син науковця В. О. Отелін продовжив справу батька. У 2004 р. в науково-теоретичному медичному журналі «Морфология» була опублікована його стаття «Профессор А. А. Отелин – анатом школы В. П. Воробьева (к 100-летию со дня рождения)», в якій автор зазначав: «Олександр Анатолійович вирізнявся високою працездатністю, постійною зацікавленістю новими працями в галузі морфології, творчістю своїх учнів. Він був дуже чуйною і порядною людиною. Ця стаття є виконанням боргу сина перед світлою пам'яттю батька і першого наукового керівника, що визначив вибір професії і дослідницької спеціалізації»

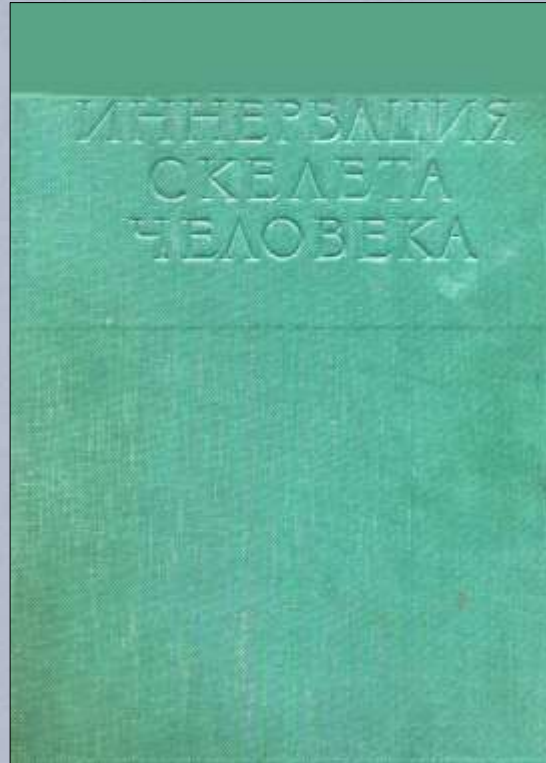

НАУКОВІ ПРАЦІ О. А. ОТЕЛІНА

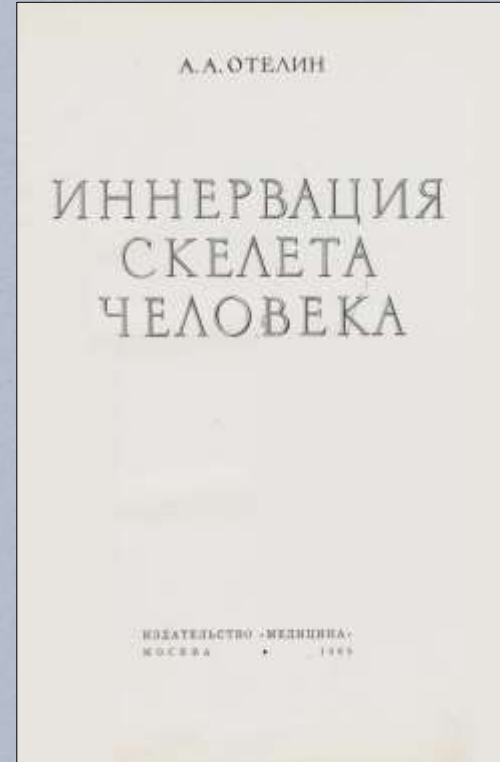

Воробьев В. П. Краткий учебник анатомии человека. Т. 2. Внутренности. Пути, проводящие жидкости. Пути, проводящие раздражения. Органы чувств. / В. П. Воробьев. Москва, 1936. – 605 с.

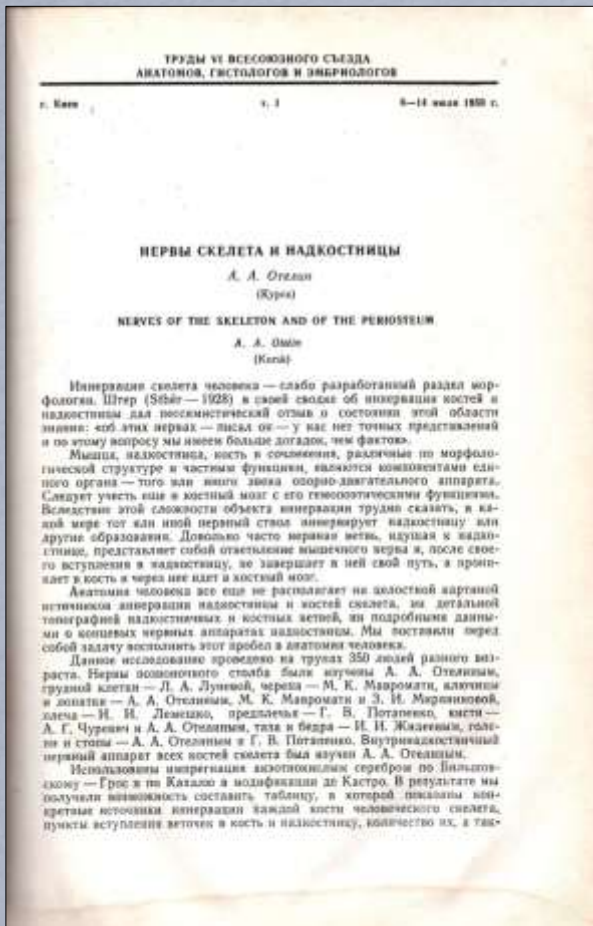
(О. А. Отелін підготував розділи : «Гортань», «Образование сплетений», «Слуховой орган»)

Отелін А. А. Иннервация скелета человека / А. А. Отелін. – Москва: Медицина, 1965. – 251 с.

Отелін А. А. Тельце фатер-пачини: структурно-функціональні особливості / А. А. Отелін, В. Ф. Машанський, А. С. Миркін - Ленінград : Наука, 1976. – 176 с.

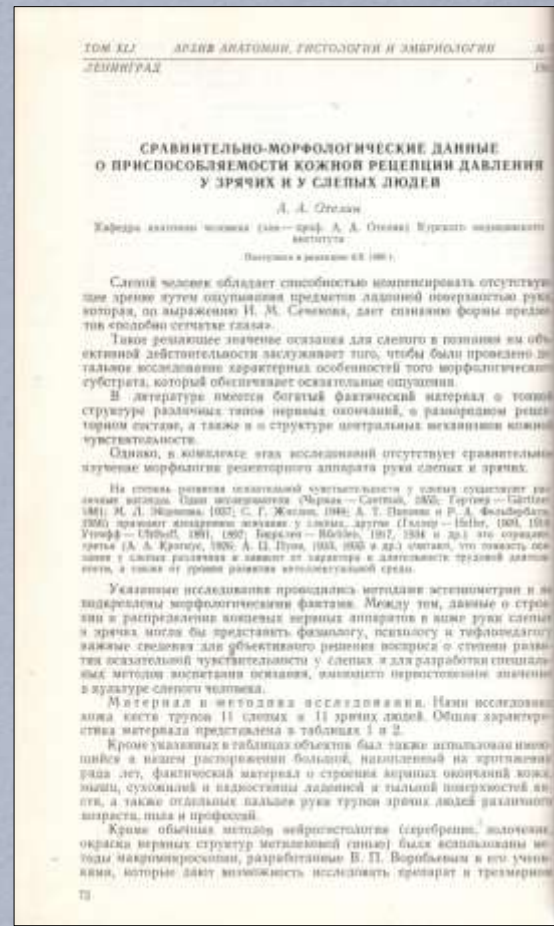
Отелин А. А. Нервы скелета и надкостницы / А. А. Отелин // Труды VI Всесоюзного съезда анатомов, гистологов и эмбриологов. Киев, 8-14 июля 1958. — Харьков, 1961. — С. 855—859.

Отелин А. А. Патологические изменения инкапсулированных рецепторов кожи грудной железы при раке грудной железы / А. А. Отелин // Вестник венерологии и дерматологии. — 1953. — № 3. — С. 52—55.

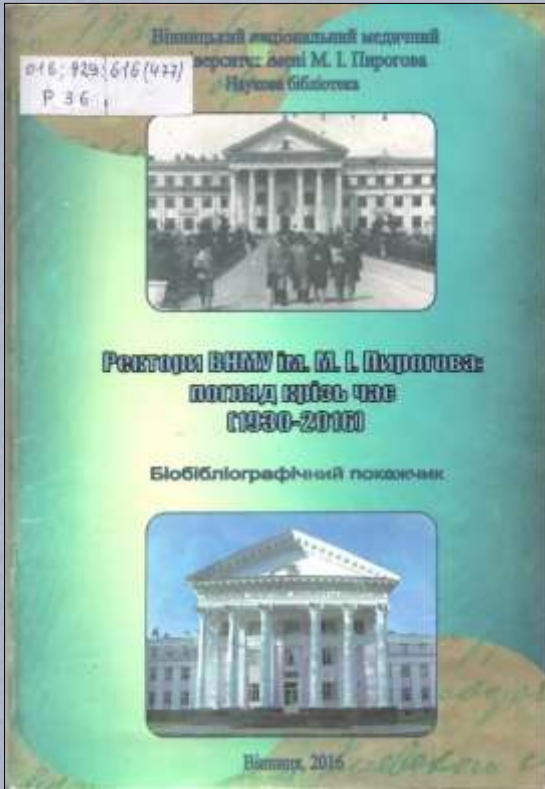

Отелин А. А. Морфологические нарушения иннервации костного мозга в начальных фазах острой лучевой болезни / А. А. Отелин // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. — 1962. — № 4. — С. 34—38.

Отелин А. А. Сравнительно-морфологические данные о приспособляемости кожной рецепции и давления у зрячих и слепых людей / А. А. Отелин // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. — 1961. — № 7. — С. 72—84.

ПУБЛІКАЦІЇ ПРО О. А. ОТЕЛІНА

Отелін Олександр Анатолійович, директор Вінницького фармацевтичного інституту // Ректори ВНМУ ім. М. І. Пирогова: погляд крізь час (1930 - 2016) : біобібліогр. покажч. / Вінниц. НМУ ім. М. І. Пирогова, Наук. б-ка ; уклад. О. А. Юрчишина ; ред. Н. М. Кравчук. - Вінниця, 2016. – С. 5–6.

Отелін В. А. Професор А. А. Отелін – анатом школи В. П. Вороб'єва (к 100-летию со дня рождения) / В. А. Отелін // Морфология. – 2004. - № 6. – С. 81–83.

Памяти Александра Анатольевича Отелина // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1981. – № 9. – С. 123–126.

Життєве кредо професора Олександра Отеліна // Вінниця – місто послідовників М. І. Пирогова : монографія / О. А. Юрчишина [та ін.] ; авт. передм.: С. Моргунов, В. М. Мороз. - Вінниця : Нова Книга, 2020. – С. 285-293.

Закала О. Отелін Олександр Анатолійович / О. Закала, О. Луцик // Б. С. Зіменковський Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784 - 2009 : 225 років від дня засн. мед. ф-ту Львівського ун-ту / Б. С. Зіменковський, М. Гжегоцький, О. Д. Луцик. - Львів : Наутілус, 2009. – С. 248.

115 років від дня народження Отеліна Олександра Анатолійовича // ВНМУ ім. М. І. Пирогова: ювілеї, події, дати – 2019: календар знаменних і пам'ятних дат / уклад. О. А. Юрчишина, В. В. Кокус. – Вінниця, 2018. – С. 102–103.